

Ministerstvo životního prostředí

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

V POODŘÍ TO ŽIJE

Závěrečný seminář projektu LIFE Osmoderma 2017

Ochrana páchníka hnědého v EVL Poodří

Nová Horka

18. května 2023

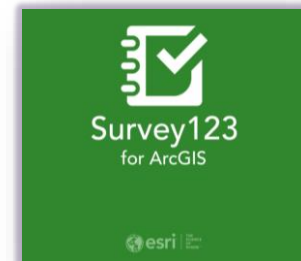
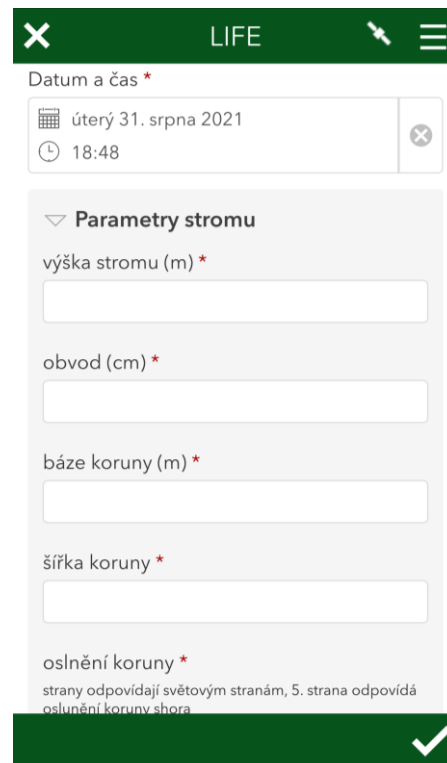
Budoucnost stromů ve volné krajině

Tereza Rumanová

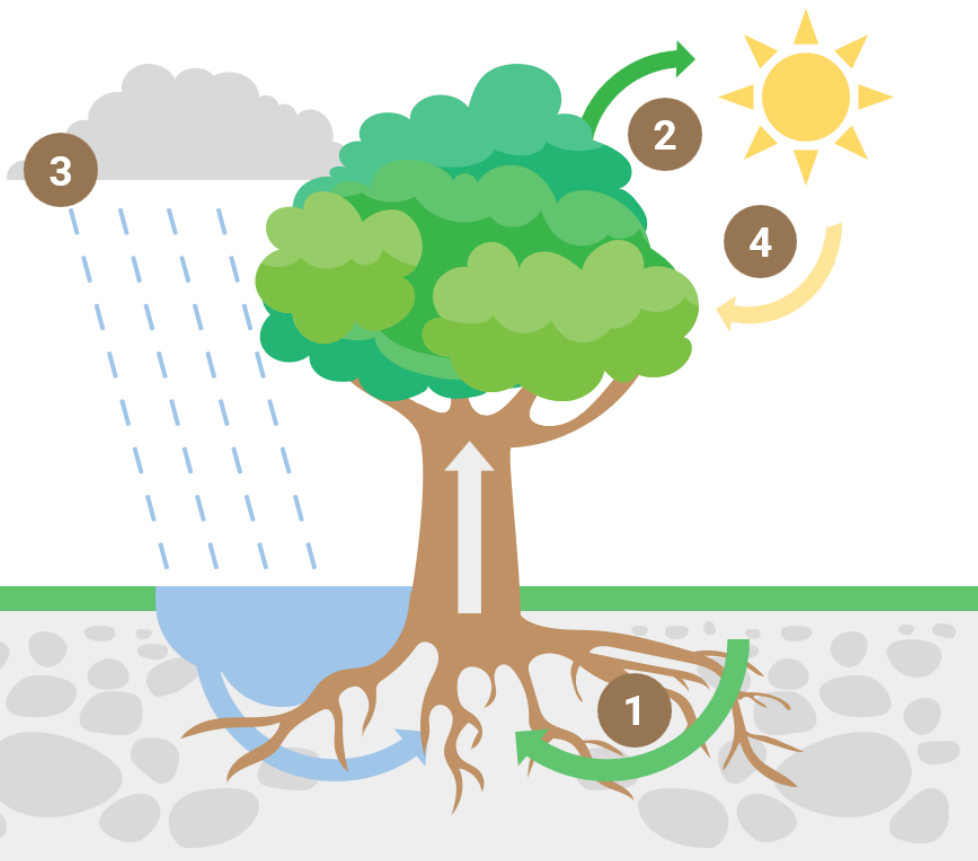
Hodnocení regulačních ES

- aplikace Survey123
- studenti terén – 1000 ks
- iTree tools – eco v.6
- výsady, ořezy, prognózy

Kvantifikované ES

- hodnoceny **některé** regulační ES
- **nehodnoceny** zásobovací a kulturní ES

Uložení uhlíku v biomase
ES – 2360 Kč/t CO₂

1

Záchyt uhlíku fotosyntézou
ES – 2360 Kč/t CO₂

2

Zadržení odtoku (evapotranspirace,
intercepce, retence)
ES – 47,551 Kč/m³

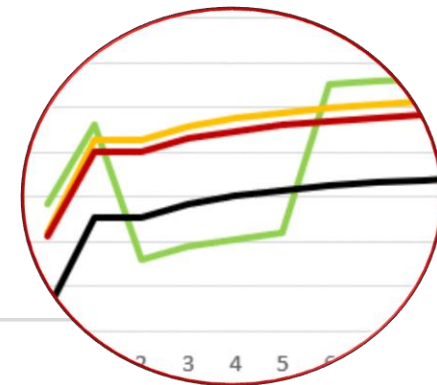
3

Záchyt znečišťujících látek z ovzduší:
CO – 28 866,- Kč/t
O₃ – 6 994,- Kč/t
NO₂ – 1 030,- Kč/t
SO₂ – 373,- Kč/t
PM_{2,5} – 244 918,- Kč/t
PM₁₀ – 150 399,- Kč/t

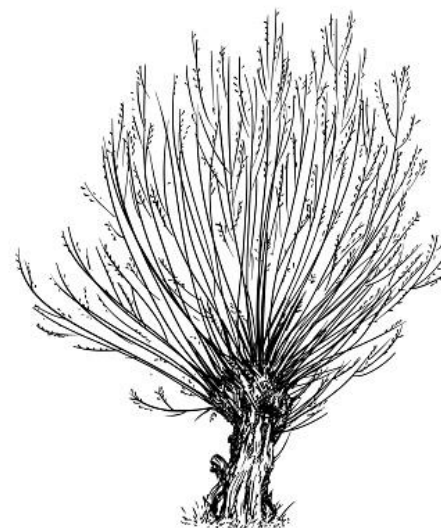
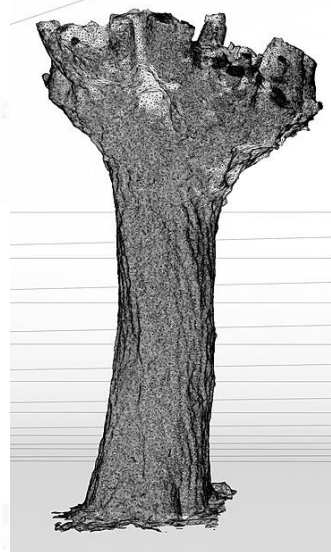
4

Vývoj ES ořezávaných stromů

- senescentní stromy – 4,5 mil. Kč
- zánik vrb – 3,1 mil. Kč (uhličitany)

Vývoj ekosystémových služeb stromů v důsledku ořezu

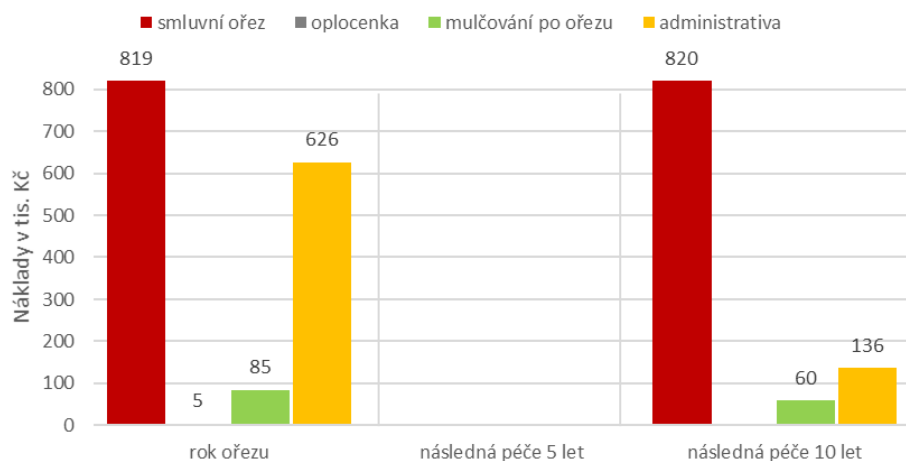

Počet let od ořezu stromů

Náklady na ořezy a výsadby

Náklady na ořez stromů + 10 let následné péče

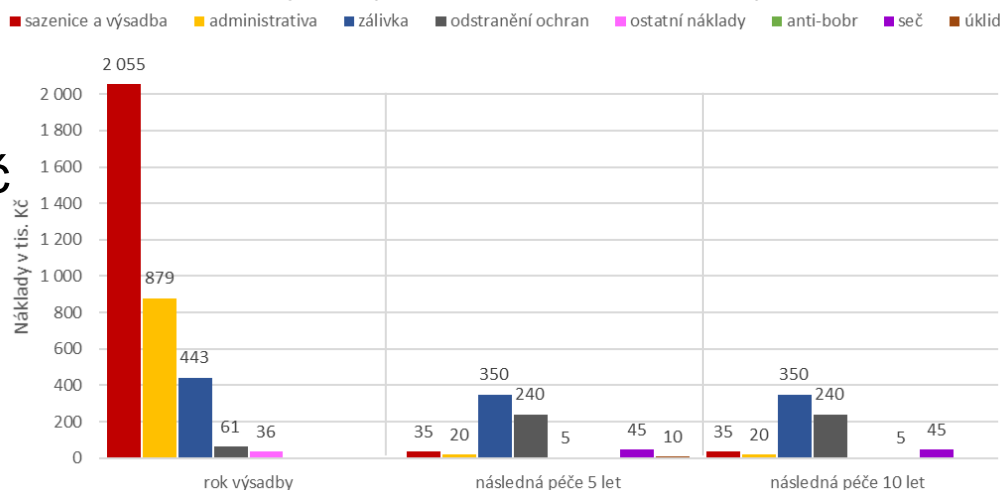

- **celkem 997 stromů**
- náklady na ořezy = 1,5 mil. Kč
- následná péče =
- zopakovat po 10 letech u vrb
- administrativa = dm. povolovací procesy

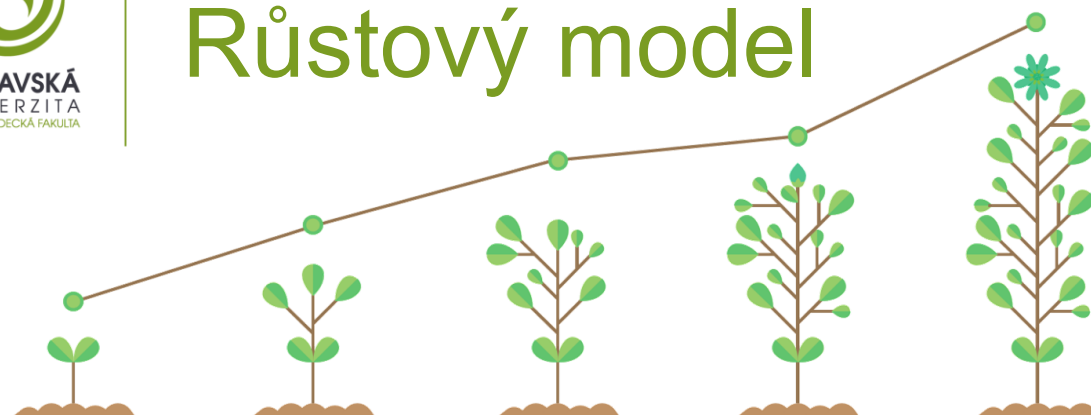
celkem 2 040 stromů

- náklady na výsadby = 3,5 mil. Kč
- následná 10-letá péče = 1,4 mil. Kč
- administrativa = dm. povolovací procesy

Náklady na výsadbu + 10 let následné péče

Růstový model

Výsadba

topol – 1,5 m
vrba – 3 m
hrušeň – 1,6 m
dub – 1,5 m

5 let

topol – 3,5 m
vrba – 6 m
hrušeň – 2,8 m
dub – 2 m

10 let

topol – 9 m
vrba – 9 m
hrušeň – 5 m
dub – 4 m

20 let

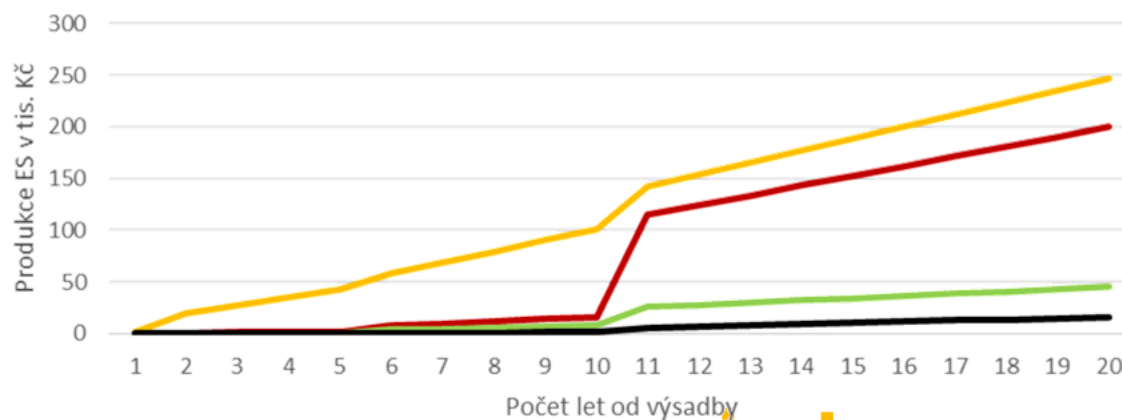
nemodelováno

30 let

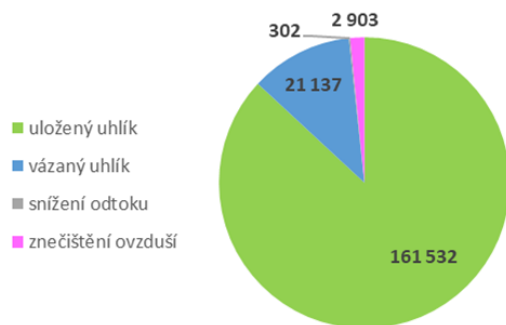
nemodelováno

Vývoj ekosystémových služeb stromů vysazených stromů

dub letní hrušeň polníčka vrba bílá topol černý

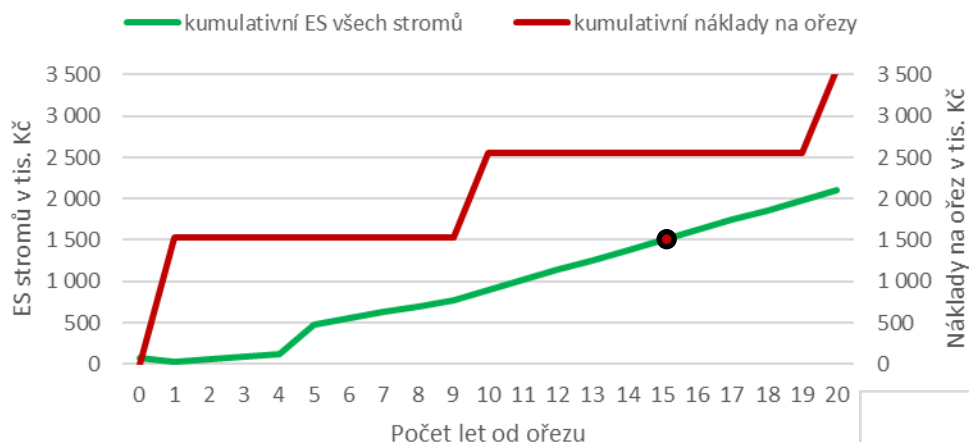

Přehled proporcí typů regulačních ES (Kč/rok) 10 let od výsadby

Návratnost nákladů ořezy x výsadby

Návratnost nákladů na ořez senescentních stromů

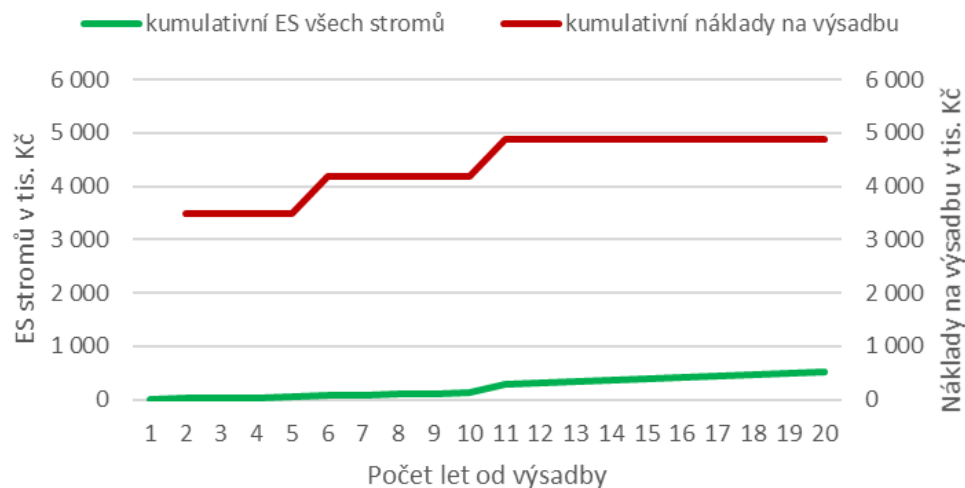

- **návratnost po 15 letech**
- kumulativní náklady = 2,5 mil. Kč
- kumulativní ES = 2,1 mil. Kč
- ořez vrb zopakovat po 10 letech

návratnost po 30 letech

- kumulativní náklady = 4,8 mil. Kč
- kumulativní ES = 0,5 mil. Kč
- **jen vybrané regulační ES**

Návratnost nákladů na výsadbu stromů

Rozhovory s uživateli krajiny

- zima 2023

5

5

2

1

- ostatní – MAS Poodří, SCHKO Poodří, Státní pozemkový úřad, Mikroregion Poodří

Výsledky rozhovorů – myslivci

- **problémy** – ovocnany podél komunikací, nutná generační obměna, krádeže dřeva
- **funguje** – spolupráce s LČR, sami jen posedy, plesy
- **návrhy** – vzdělávat mladé, ochotni v rámci brigád sázet (15 h/rok), ořezávat pod dohledem, ořez realizovat obcemi,
- semenařit solitéry
- dřevo nutné pálit, nenechávat hnít
- potřeba strážců přírody
- zanedbaná následná péče – projekty – 20 letá následná péče

2

Výsledky rozhovorů – rybáři, rybníkáři

- **problémy** – technický stav hrází, prostor pro mechanizaci, legislativní rozpory, páchník = problematický strom, sankce ČIŽP, dlouhé oznamovací povinnosti, zarůstání (katastrální výměra rybníku), subjektivní stanoviska orgánů OCHPř
- **funguje** – brigády (10 h/rok), směna (násada, pronájem od obcí)
- **návrhy** – dotace na revitalizaci rybníků a hrází, finance pro vlastníky na ořezy, brigády rybářů

5

Výsledky rozhovorů – zemědělci

- **problémy** – zarůstání (LPIS), pokuty, úhor = TTP po 5 letech (vlastník?), povolovací procesy
- **funguje** – náhrady v I. zónách CHKO, PEO
- **návrhy** – OP komunikací, udržitelnost min. 10 let, ořezy financovat z obcí (nároková dle km), výkupy státem, LPIS – ořez bez svolení, ořezy v II. pilíři SAPS
- ořez zákonnou povinností majitele, sankce ČIŽP za ořez ne nepéči, nestabilita prostředí

5

EFA – Ecological Focus Area

- součást Greening opatření – DZES
- majitelé > 15 ha orné půd – **min. 5% EFA**
- **min. 100 m²** na jeden prvek EFA
- platby součást SAPS – **plochy > 1 ha ZPF**

V roce 2022 lze jako EFA vyčlenit tyto plochy/prvky:

- úhor s porostem využívaný v ekologickém zájmu,
- medonosný úhor využívaný v ekologickém zájmu,
- krajinné prvky v ekologickém zájmu,
- ochranný pás,
- plochy s rychle rostoucími dřevinami,
- zalesněné plochy,
- plochy s meziplodinami nebo
- plochy s plodinami, které vážou dusík.

Váhové koeficienty pro EFA:

EFA	Váhový koeficient
Krajinný prvek – soliterní dřevina	1,5
Krajinný prvek – stromořadí	2,0
Krajinný prvek – skupina dřevin	1,5
Krajinný prvek – terasa	1,0
Krajinný prvek – mez	1,0
Krajinný prvek – travnatá údolnice	1,0
Krajinný prvek – příkop	2,0
Krajinný prvek - mokřad	1,0
Ochranný pás	1,5
Úhor - půda ponechaná ladem	1,0
Medonosný úhor	1,5
Zalesněná plocha	1,0
Plochy s rychle rostoucími dřevinami pěstovanými ve výmladkových plantážích	0,5
Plochy s meziplodinami	0,3
Plochy s plodinami, které vážou dusík	1

NRL – Národní plán obnovy přírody

- Nature Restoration Law – Národní plány na obnovu přírody – členské státy (závaznost, provázanost?)
- ambiciózní přístup k obnově a **tvorbě** krajiny
- monitoring změny stavu
- **10% ZPF** přírodě bližší, zastavit úbytek **městské zeleně**
- **20% ekosystémů obnovit do 2030**
- změna k přístupu hodnocení dotací: „Ukažte, co jste udělali a my Vám dle toho zaplatíme“
- Faremní plány

Jaká je budoucnost naší krajiny?

KONTAKTY

katedra / ústav

jméno příjmení

pracovní pozice

Dvořákova 7

701 03 Ostrava

tel: 597 091 111

e-mail: jmeno.prijmeni@osu.cz

